

Oponentský posudok

na dizertačnú prácu **Ing. Jana Štěpánka „Ekonomická efektívnosť nábytkárskych výrobní“**.

Predložená práca ktorá mi bola doručená pravidelnou poštou dňa 08. 01. 2015 obsahuje 155 strán textu s poslednou stranou prázdnu vrátane 65 číslovaných a 25 nečíslovaných tabuliek a 46 obrázkov. Súčasťou textu je aj Príloha 7 so spomenutými nečíslovanými tabuľkami ktoré vhodne vysvetľujú štatistické spracovanie údajov o podnikoch výroby nábytku ktoré boli zaradené do výberového súboru.

Téma dizertačnej práce rieši teoretické problémy výberu vhodných ukazovateľov horizontálnej i vertikálnej finančnej analýzy podniku ktoré by umožnili identifikáciu úspešných podnikov v základnom súbore všetkých podnikov výroby nábytku na území Českej republiky. Z tohto hľadiska je téma vysoko aktuálna, pretože identifikácia týchto ukazovateľov môže pomôcť formulovať funkčný finančný model úspechu nábytkárskej firmy čo môže mať strategický význam pre rozhodovanie v rámci hospodárskej politiky pre udržanie konkurencieschopnosti a trvale udržateľného rozvoja celého odvetvia spracovania dreva.

Cieľ predloženej dizertačnej práce je podrobne uvedený v samostatnej kapitole kde sú stručne popísané tak predpokladané prínosy výskumu uvedeného problému, ako aj nástroje a metódy ktoré sú potrebné na získanie jeho riešenia. Ambiciózna orientácia výskumu na tieto kľúčové vedecké problémy finančného riadenia rozvoja nábytkárskeho priemyslu svedčí o primeranom vzdelaní dizertanta v skúmanej problematike, ako aj o jeho širšom odbornom rozhlade v oblasti podnikového hospodárstva a ekonomických analýz drevárskych podnikov. Cieľ práce však mohol byť formulovaný výstižnejšie. Uvedená identifikácia a kvantifikácia finančných ukazovateľov podnikov ktoré sa zaoberajú výrobou nábytku nie sú cieľom. Sú to len nástroje na dosiahnutie cieľa, ktorým bol návrh a odskúšanie modelu úspechu podnikov výroby nábytku.

Analýza súčasného stavu problematiky ekonomickej efektívnosti podnikov výroby nábytku pomocou ukazovateľov horizontálnej i vertikálnej finančnej analýzy súvahy je dôkladná a umožnila autorovi vykonať identifikáciu úspešných podnikov ako aj systémových nedostatkov činnosti menej úspešných podnikov zaradených do výberového súboru. Uvedený zoznam literatúry ktorý obsahuje 96 publikácií domácich i zahraničných odborníkov na

ekonomické a finančné problémy analýz hospodárenia v priemyselných podnikoch, informuje o súčasnej úrovni našich poznatkov o probléme ktoré sa ukázali byť užitočným metodickým východiskom pre riešenie úloh vytýčených v rámci práce.

Základnou metódou výskumu úspechu nábytkárskych podnikov na trhu ktorú autor použil, sú nástroje matematickej štatistiky pre vyhodnotenie vývoja časových radov vybraných ukazovateľov hospodárskej činnosti podnikov spolu s postupmi horizontálnej i vertikálnej finančnej analýzy ich účtovnej závierky. Použitie metód matematickej štatistiky pri analýzach závislosti sledovaných ekonomických veličín je korektné. Hoci autor cituje publikáciu HENDLA (2004), jeho tvrdenie na str. 12, že „... korelační koeficient prezentuje míru asociácie dvou a více proměnných ...“, je nelogické. Korelačný koeficient je mierou významnosti závislosti medzi dvomi, alebo viacerými kvantitatívnymi náhodnými premennými. Mierou asociácie v matematickej štatistike je koeficient asociácie ktorý je ukazovateľom závislosti medzi dvomi alebo viacerými kvalitatívnymi náhodnými znakmi. Týmto spôsobom koeficient asociácie definuje napr. EVERITT (1986). Uvedená formulácia pracovných hypotéz o úspešnosti podnikov zodpovedá postupom pre dosiahnutie cieľov práce. Autor identifikoval vo výberovom súbore $n = 68$ podnikov 4 kategórie úspešných podnikov, čo mu umožnilo následne spoľahlivo formulovať vstupné hodnoty pre navrhnutý model úspešnosti podniku v odvetví, ktorý takto kalibroval pre špecifické podmienky nábytkárskeho priemyslu na území Českej republiky. Použitý metodický postup má však aj nasledovné nedostatky:

1. Časové rady údajov pozorovaných nominálnych ukazovateľov za obdobie rokov 2005 – 2012 uvedené v Tabuľkách 3 – 7, Tabuľkách 9 – 11 a Tabuľkách 12 – 20 zrejme neboli upravené deflátormi pre príslušné roky ktoré by zohľadnili vplyvy rôznej miery inflácie na výkony sledovaných podnikov. Inflácia neovplyvňuje hodnoty pomerových bilančných ukazovateľov. Vplyv inflácie, tak ako o tom informujú napr. SAMUELSON a NORDHAUS (1992) je však zrejme významný pre vývoj reálnych hodnôt všetkých absolútnych i rozdielových ukazovateľov, ktorými sú najmä hodnota položiek aktív a pasív podnikov, ako aj ukazovateľov ich aktivity ktorými sú dosiahnutý obrat, náklady, hospodársky výsledok a vytvorená pridaná hodnota.
2. Posúdenie štatistickej významnosti hodnôt korelačných koeficientov (resp. koeficientov determinácie) len podľa údajov na Obrázku 1 je len orientačné a pre

potreby hlbšej ekonomickej analýzy nedostatočné. Ako uvádza ANDĚL (1985), pre testovanie významnosti korelačného koeficienta sa používa testovacia charakteristika

$$T = \frac{r}{\sqrt{1-r^2}} \cdot \sqrt{n-2}$$

ktorá má Studentovo (t) rozdelenie s $(n - 2)$ stupňami voľnosti. Test významnosti korelačného koeficienta (r) možno potom vykonať pri známom rozsahu výberového súboru (n) na požadovanej hladine významnosti (α). V texte práce nie je uvedená formulácia štatistickej hypotézy pre test významnosti korelačných koeficientov uvedených v Tabuľkách 34 až 52 ani kritické hodnoty týchto veličín na zvolenej hladine významnosti (α) pri rozsahu skúmaného výberového súboru (n). Z tohto dôvodu je zložité vyhodnotiť uvádzané výsledky celkom objektívne.

Obidve uvedené skutočnosti sťažujú interpretáciu získaných výsledkov.

Obsah práce je členený účelne a text je inak vecný a zrozumiteľný. K predloženému textu však mám nasledovné pripomienky:

Prvá veta anglického Abstractu (str. 5) je formulovaná gramaticky nesprávne. Publikácie ktorých autormi sú BRIGHAM a HOUSTON (2006) a tiež PARRINO a KIDWELL (2009) na ktoré sa autor odvoláva na str. 39 nie sú uvedené v kapitole Použitá literatúra (str. 132). V Prílohe 7 (str. 147 - 154) jednotlivé tabuľky vôbec nie sú číslované, čo sťažuje orientáciu čitateľa v texte a prakticky znemožňuje jednoznačné a presné odkazy na uvedené údaje.

Po formálnej stránke je predložená dizertačná práca na požadovanej úrovni.

Výsledky dizertačnej práce poukazujú nielen na možnosti použitia uvedeného modelu úspešnosti podnikov výroby nábytku, ale čo oceňujem, aj na problémy jeho praktickej aplikácie pre potreby formulácie efektívnych rozhodnutí hospodárskej politiky v podmienkach Českej republiky. Autor navrhol finančné kritériá úspešnosti pre podporu formulácie hospodárskej politiky pre priemysel výroby nábytku. Model úspešne odskúšal na výberovom súbore 68 podnikov. O výsledkoch svojho výskumu už autor publikoval 3 práce z toho 2 v anglickom jazyku. Nábytok je v priemysle spracovania dreva považovaný za jeho lukratívny výstup s najvyššou vytvorenou pridanou hodnotou. Navrhnutý model je zrejme možné v budúcnosti používať aj pre overovanie platnosti iných hypotéz o možnostiach rozvoja výroby nábytku, ktoré môžu upozorniť vládu na možné príležitosti, alebo ohrozenia celého systému odvetvia spracovania dreva. To by ale mohlo byť predmetom budúceho

výskumu autora. Uvedené metodické nedostatky sa týkajú len spresnenia analýzy vstupných údajov pre model alebo jeho výstupov a neznižujú podstatne význam dosiahnutých výsledkov. Ciele dizertačnej práce na základe uvedených skutočností považujem za splnené.

Považujem však za vhodné aby sa v rámci rozpravy dizertant vyjadril k nasledovným otázkam:

1. Aká je hodnota deflátorov v hospodárstve Českej republiky pre obdobie rokov 2005 – 2012 ?
2. Ako ovplyvňuje prepočet nominálnych hodnôt bilančných položiek sledovaných podnikov v časovom rade deflátormi na ich reálne ekvivalenty úroveň korelačných koeficientov?

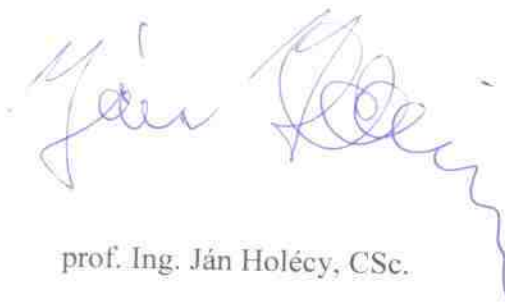
Záver:

Prácu **doporučujem k obhajobe** a po jej úspešnom priebehu navrhujem dizertantovi udeliť vedeckú hodnosť Philosophiae doctor (Ph.D.).

Použitá literatúra

1. ANDĚL, J., 1985: Matematická statistika. Praha, SNTL – Nakladatelství technické literatury, 346 s.
2. EVERITT, B. S., 1986: The Analysis of Contingency Tables, London, Chapman and Hall, 128 p.
3. SAMUELSON, P. A., - NORDHAUS, W. D., 1992: Ekonomía I. Bratislava, Bradlo, 420 s.

Vo Zvolene 13. 01. 2015

prof. Ing. Ján Holécy, CSc.